

OSCAR COOK: BUITENGEWONE GEBEURTENISSEN

Vera Van Renterghem

Van Halewyck

(door Kristel Detollenaere)

OVER DE MAKER

Vera Van Renterghem (1963) is historica. Ze debuteerde in 2008 met het boek 'Giftig' en publiceerde tot nog toe voornamelijk young adult romans. 'Oscar Cook. Buitengewone gebeurtenissen' is haar eerste boek voor jongere lezers en is het eerste deel van een trilogie. Nadien verschenen 'Oscar Cook. Zonderlinge gebeurtenissen' en 'Oscar Cook. Buitengewoon zonderlinge gebeurtenissen' (Bron: <https://www.vanhalewyck.be/auteurs-en-illustratoren/vera-van-renterghem> en <https://www.veravanrenterghem.com>)

1. VERHAAL

Opdracht

Het boek is opgedragen aan Feline. Wat bedoelt de schrijfster met "Voor Feline, het meisje dat weet wat moed is. Je kunt maar weten hoe moedig je bent als moedig zijn je enige optie is."

- Wat is de link met het boek? (het boek gaat vooral over moedig zijn)

Gemis

Oscar Cook mist zijn moeder, maar kan er met weinig mensen over praten. "Alleen Stiene wist wel beter toen ik er niets meer over zei. Stoer doen werd mijn schutkleur, maar zij wist dat mijn binnenste hoe langer hoe kleurlozer werd." (p. 13)

- Wat bedoelt de auteur?

Rusthuis

Over de eetzaal in het tehuis wordt gezegd: "Het ruikt hier naar erwtensoep en vergeetachtigheid." (p. 72)

- Zijn de juryleden al eens in een rusthuis geweest? Hoe ruikt het daar volgens hen?
- Wat vinden zij van de manier waarop het tehuis wordt voorgesteld?

Stijl

In het boek komt veel beeldspraak voor.

- Wat vinden de juryleden van de stijl van het boek?

Eén vorm van beeldspraak zijn de vergelijkingen in het boek: "Hoe meer hij naar binnen slokt, hoe meer hij zich opricht, als een plant op een verloren vensterbank die nog net door de regen wordt gered." (p. 26)

- Kunnen de juryleden voorbeelden geven van andere vergelijkingen in het boek? ("Angst is als een vreemd wezen dat me 's morgens wekt en 's nachts naast mijn bed slaapt en in de tussentijd sakkert over elke beweging die ik maakt." (p. 144) "Het enige wat ik nadien te zien kreeg, was een onderarm die als een ruitenwisser over zijn gezicht ging." (p. 170). Wat bedoelt de auteur met deze vergelijking?

(zijn vader huilt). "Bijna ogenblikkelijk vind ik de ster Sirius, die als een discobal aan de hemel flikkert." (p. 215)

Een vergelijking zonder 'als' noemen we een metafoor. "De bomen zijn dikke reuzinnen die met hun armen geen blijf weten. Ze lijken onderling iets te bekokstoven, wijzend naar de hemel die donkerder blauw wordt." (p. 95-96)

Personificatie is een vorm van beeldspraak waarbij de schrijver menselijke eigenschappen of menselijk gedrag toekent aan levenloze voorwerpen: "De gekrulde tafelpoten kreunen." (p. 38) "De naad in het midden van haar schort snakt naar adem." (p. 103)

- Kunnen de juryleden andere voorbeelden geven van personificatie in het boek? "Mijn hart glimlacht." (p. 170) "Sneeuwvlokken dwarrelen aarzelend naar beneden, alsof ze nog moeten wennen aan de wereld." (p. 167) "Beekstraat nummer dertien is een rijtjeshuis, geprangd tussen huizen met bredere schouders. De half neergelaten rolluiken en de voordeur zien er al even lusteloos uit." (p. 180) "De woorden huilen" (p. 221) "Graag gedaan, roepen haar ogen, terwijl ik haar niet hardop heb bedankt." (p. 237)
- Wat vinden de juryleden van de beeldspraak in het boek? Vinden ze dat dit het boek mooier/beter/... maakt of net niet?

Humor en spanning

- Vanaf welk moment wordt het boek echt spannend? Wat is het spannendste moment in het boek?
- Wat is het meest verrassende element in het boek?
- Zijn er fragmenten die te lang duren? Zijn er gebeurtenissen die weggelaten mogen worden?
- Wat vinden de juryleden van de humor in het boek?
- Wanneer Karel over zijn avonturen in Congo vertelt, zegt hij: "Ik was voor hen een reusachtige, kleurloze, kale gorilla." "Mm, ze waren dan toch zo gek nog niet, mompelt Otto." (p. 84) "Ze kwamen me een kommetje water en een pot smakeloze brij brengen." "Een beetje hetzelfde eten als we hier krijgen." (p. 84) Kunnen de juryleden andere voorbeelden van humor geven uit het boek?

Personages

- Hoe omschrijven de juryleden de verschillende personages?
- Wat zijn hun karaktertrekken? Leer je hun karakter goed kennen?
- Maken ze een evolutie door in het verhaal?
- Zijn er personages die overbodig zijn in het boek?

Oscar: de held in het verhaal. Zijn moeder stierf enkele jaren geleden. Woont nu met zijn vader in het bejaardentehuis. De dood van zijn moeder is een taboeonderwerp voor zijn vader. Ook Oscar heeft het moeilijk om over zijn gevoelens te praten. "Ik kan me beter blijven verstoppen achter een stoer masker. Het masker is mijn trouwe vriend. Nooit zal het me verraden. Misschien ben ik geen haar beter dan papa, die zich schuilhoudt achter zijn muren." (p. 113) "Verstopt de helft van de wereldbevolking wat hij of zij echt voelt achter een schild van gekheid of stoerheid (in mijn geval) of onverschilligheid of nog ander theater? En die andere helft, hoe doen ze dat, overeind blijven en toch zwak durven te zijn? Wat doen zij met vlijmscherpe kritiek of achterklap? Hoe durven ze dat, zich breekbaar tonen en twijfelen en mislukken en niet weten hoe of wat? Waarom kan ik dat niet? Ik kijk naar Stiene. Ik kan het wel, een heel klein beetje." (p. 188)

- Verstoppen de juryleden hun gevoelens ook soms achter een masker? Of durven ze hun kwetsbaarheid en twijfels tonen?
- Wat bedoelt Oscar met: "Ik kan het wel, een heel klein beetje."?

Stiene: vriendin van Oscar. Stiene komt uit een gezin van kleine criminelen. Haar mama verliet haar gezin en haar papa en broers plegen kleine diefstallen. Volgens Stiene behoort haar papa tot de groep van de 'goede boeven'. "De hoofdregel is: 'Steel nooit van gewone mensen en verdeel je buit onder de armen.' Hij is een soort Robin Hood, niet meer en niet minder. Maar het blijft een beetje slecht, toch?" (p. 95)

- Wat vinden de juryleden van die uitspraak?

Brecht: pestkop. “Meestal heeft hij enkele dagen bedenktijd nodig om een antwoord te verzinnen, maar deze keer gaat het verbazingwekkend snel.” (p. 8) Het personage van Brecht komt enkel in het begin van het boek aan bod en wordt niet verder uitgewerkt.

Vader: van Engelse afkomst, wil niet over de dood van zijn vrouw praten, “sluit zich op in zijn stilzwijgende burcht.” De vader is zeker geen held. Oscar zegt hierover: “De Cooks zijn misschien wel afstammelingen van de ontdekkingsreiziger James Cook – ik hoop het – maar van het avonturiersbloed is bij papa niet veel overgebleven.” (p. 69) Maar ook: “Hij is immers een fantastische vader. Op één grote uitzondering na. En enkele kleintjes”. (p. 14) “Mijn papa, hoe zien zijn twee kanten eruit? Een open kant en een ingemetselde kant. Net als ik. Wat kunnen we goed zwijgen, wij tweetjes.” (p. 226) “Ik zwijg en kijk hoe papa krimpt onder het gewicht van iets dat onzichtbaar is, maar van lood lijkt. ‘Vragen wegen veel, fluistert de deur, ‘maar het verbergen van antwoorden is onhoudbaar zwaar.’ (...) Met het beetje licht dat binnenvalt bekijk ik papa opnieuw. Ja, ik heb altijd gezien hoe triest hij eruitziet. Maar nooit eerder zag ik hoe diep zijn verdriet zit, hoe stevig een ruwe vuist zijn hart dichtknijpt. Van wie is die vuist? Welk geheim houdt hij verborgen?” (p. 140) Het is duidelijk dat over de dood van Oscars moeder een groot geheim hangt.

– Wat denken de juryleden dat dit geheim is?

De vader en moeder van Oscar waren erg verschillend. “En ik, ik hoorde bij hen als de sterren bij de nacht. Dat sterren kunnen verbleken, wist ik toen nog niet.” (p. 70)

– Wat bedoelt de auteur hier mee?

Zuster Mathilde: “Vanonder haar gewaad verschijnen dunne enkels in witte nylonkousen. Knokige benen, hoogstwaarschijnlijk harig.” (p. 16) ‘Met opgeheven kin gaat ze weg, haar schaduw blijft hangen’ (p. 74) (Wordt weinig sympathiek voorgesteld, heeft een bezig karakter en kan het niet goed vinden met Oscar en zijn vader. Toch lijkt ze bezorgd te zijn en gaat ze informeren in de gevangenis hoe het met Oscars vader gaat.)

Karel: “een tachtigplusser die met kop en schouders boven de anderen uitsteekt (...) Zijn bulderstem is een overblijfsel uit zijn jonge jaren, toen hij paracommando was bij het Belgische leger in Congo. (...) Een koppige denkrimpel tussen stalen ogen en een kortgeknipte snor geven hem de allure van een kolonel. (...) Meestal is hij in het gezelschap van Lise en Otto. Het trio vermaakt zich vaak kostelijk. Ze lijken op drenkelingen die hebben besloten er het beste van te maken nu ze op een niet onaardig eiland zijn aangespoeld. Een vlot maken en ontsnappen komt niet bij hen op ...” (p. 17) (Karel is een leiderstype die graag opscheept over zijn avonturen in Congo.)

Otto: bejaarde uitvinder. Helpt Oscar met zijn uitvindingen. Hij bouwt een leugendetector in een rolstoel in om de waarheid uit de graaf te krijgen. Helaas ontploft de rolstoel. Is vaak sarcastisch: Wanneer Karel over zijn avonturen in Congo vertelt, zegt hij: “Ik was voor hen een reusachtige, kleurloze, kale gorilla.” “Mm, ze waren dan toch zo gek nog niet, mompelt Otto.” (p. 84)

Lise: zachtmoedige vrouw, vriendin van Otto, Karel en Oscar. Staat steeds klaar om anderen te helpen. “Omdat we ons leven niet kunnen vullen met meer dagen, maar wel onze dagen met meer liefde.” (p. 201) Graaf Janssens de Groeninghe de ten Beeck: de slechterik in het verhaal. Een meedogenloze moordenaar, gokverslaafde en fraudeur.

2. VERWERKING

Thema's

Eén van de thema's uit het boek is de riendschap tussen jong en oud. Doorheen het boek leert Oscar de oudjes te appreciëren. “Ook de bewoners van het Kraaiennest, die vaak maar bibberig op hun stokkerige benen staan, hebben ergens iets jongs, een vuurtje waarop geen leeftijd staat. Ik kijk naar de smeulende houtblokken in de haard. Gewoon even blazen en het vuur wakkert weer aan. Het is niet anders bij een mens, denk ik. Ik mag die oudjes wel.” (p. 129)

– Hoe staan de juryleden tegenover oudere mensen?

– Zouden zij vriendschap sluiten met iemand uit een bejaardenhuis?

Een ander thema is het aranormale. Met de fetisj die Karel meenam uit Congo kan Oscar zich in tijd en ruimte verplaatsen. Dit noemen we teleportatie.

- Geloven de juryleden dat dit kan?
- Naar welke tijd en ruimte zouden zij zich willen verplaatsen indien dit kon?

Uitspraken

“Elke mens schrijft zijn eigen verhaal”, zei papa op een avond. ‘Eerst lijkt het alsof de mens zijn verhaal helemaal zelf schrijft, maar na verloop van tijd neemt zijn eigen verhaal de pen over en tekent het rimpels en wallen op het gezicht van de mens.”(p. 14)

- Zijn de juryleden het hier mee eens?

In de bibliotheek zegt Stiene: “Weet je waarom ik graag boeken lees? Omdat boeken de waarheid recht in je gezicht durven te gooien.” (p. 164)

- Zijn de juryleden het hiermee eens? Waarom lezen zij graag boeken?

Schrijfpdracht

De schrijfsters maakt vaak gebruik van vergelijkingen (zie boven voor voorbeelden). Laat de juryleden zelf originele vergelijkingen maken. Hierbij kan je zo tewerk gaan: de juryleden schrijven vijf willekeurige zelfstandige naamwoorden op. Daarna noteren ze een aantal eigenschappen van het onderwerp. Bijvoorbeeld: de zon is verblindend, geel, warm, blinkend, doet pijn aan de ogen, rond, ... Dan laat je hen de eigenschappen van het onderwerp zoeken in andere dingen. Bijvoorbeeld: wat verblindt er nog? De lichten van een auto, de schittering van de sneeuw. Daarna schrijven ze achter elk woord “is (zijn) net als ...”. Ze vullen dan de zin aan en bekomen een vergelijking: bijvoorbeeld ‘*de zon is als de schittering van de sneeuw.*’

Door het weglaten van “(net) als” krijg je een metafoor. Zo wordt de beeldspraak nog verrassender en directer. In het boek vergelijkt de schrijfster bomen met dikke reuzinnen: “De bomen zijn dikke reuzinnen die met hun armen geen blijf weten.” (p. 95) Vinden de juryleden dit een originele vergelijking? Kunnen ze nu zelf metaforen maken van de vergelijkingen die ze net maakten?

Recensies

Het boek wordt verschillend onthaald door recensenten.

- Met welke uitspraken zijn de juryleden het (on)eens? Waarom?

Op Pluizuit lezen we: “De auteur mikt op verschillende elementen om de lezer geboeid te houden. Enerzijds wordt er af en toe humor gebruikt om het verhaal luchtig te houden. Anderzijds is er een bovennatuurlijk gegeven dat Oscar in staat stelt om dingen te ontdekken of zet de auteur de lezer op het verkeerde been doorheen de gebeurtenissen. Ook het ernstiger gegeven rond zijn onbeantwoorde vragen over de dood van zijn moeder krijgt een plaats in het verhaal. Door deze ‘mengelmoes’ weet de lezer niet goed waar de auteur met het verhaal naartoe wil. Een humoristisch, bovennatuurlijk of ernstig verhaal?” (<https://pluizuit.be/boek/oscar-cook-buitengewone-gebeurtenissen/>)

“Vera Van Renterghem verzong een leuk personage en een ongewone setting. Oscar en zijn tachtigjarige vrienden stelen meteen je hart. De zigzagspanning is goed gedoseerd zodat je altijd verder blijft lezen.” (<http://www.lees-wijzer.be/begeleider/boek/oscar-cook-buitengewone-gebeurtenissen>)

“De auteur rijgt de inspiratieloze zinnen aan elkaar. Ze beschrijft slechts, waardoor de zogenaamd spannende gebeurtenissen nergens echt bekliven. Gezochte beelden en mank lopende zinnen ontsieren de toch al eenvoudige taal.”

(http://mappalibri.be/?navigatieid=62&recensieid=6725&via_navigatieid=78)

“Vera Van Renterghem heeft het verhaal zo opgebouwd dat je je geen enkel moment verveelt en als lezer ben je al snel in de ban van de avonturen van Oscar. ‘Oscar Cook: Buitengewone gebeurtenissen’ is dan ook een uitstekend boek dat je het liefst in een ruk wilt uitlezen!”

(<https://boekenkast.jimdo.com/boekrecensie-oscar-cook-buitengewone-gebeurtenissen-vera-van-renterghem/>)

Trilogie

Het boek is het eerste deel van een trilogie.

- Zullen de juryleden de twee vervolgdelen lezen? Waarom (niet)?

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op ‘Welke boeken moet ik lezen’ en dan op de groep en het boek in kwestie.